

Försvarets *Infoblad sommaren 2009* Personaltjänstförbund

Foto: Magnus Berglund.

Årsstämma med Västra

Västra föreningen ordnade stämma med vidsträckt utsikt över inloppet till Göteborgs hamn. Läs mer på sidan 12.

**Värdegrund
i syd och
nord** Sidan 3–4

**Frivillig-
utredningen**

Sidan 6–7

Försvarets Personaltjänst- förbund

Expedition

Öppet tisdagar kl 9–12

Hemsida

www.fpf.a.se

Telefon

08-663 48 05

Då expeditionen är stängd
finns telefonsvarare

E-post

fpf.exp@telia.com

Telefax

08-662 72 97

Postadress

Box 27078, 102 51 Stockholm

Besöksadress

Östhammarsgatan 70
115 20 Stockholm

Förbundsordförande

Bengt Axelsson

E-post: fpf.ordf@telia.com

Informationsbladet

utsänds två gånger om året till
förbundets medlemmar,
Försvarmaktens staber,
förband och skolor, frivillig-
organisationer med flera.
För signerade artiklar svarar
författarna.

Redaktionskommitté

Björn Lindquist
Eleonore Tham

Manusstopp

15 april och 1 oktober

Grafisk produktion

FMLOG/
APSE/Grafisk produktion
Repro Flottiljområdet
Halmstad 2009

*Före
detta*

Förbunds- ordföranden har ordet

Foto: Lina Eriksson

Nya utmaningar

Tänk vad tiden går fort när man har roligt! Det är ju så det är och för vår del vill jag påstå att vi verkligen är inne i en förändring av hela Försvarmakten och den frivilliga försvarsverksamheten.

Den 19 mars lämnade regeringen inriktningspropositionen med namnet "Ett användbart försvar" till riksdagen, vari även utredningen avseende den frivilliga försvarsverksamheten ingår.

Jag ser det som klart att vi kommer att bli berörda av det beslut som riksdagen fattar innan sommaren. Organisationsstödet vara eller icke vara, eller i vilken omfattning är ju en av de viktigare frågorna. Här får man tro att våra kloka politiker inser vikten av att det finns någon form av grundplatta i form av organisationsstöd (motsva-

rande) för att organisationerna skall kunna existera och verka och att det inte enbart blir av den overheadkostnad på utbildningsuppdragen – som utredaren föreslår.

ÖB har varit mycket tydlig mot regeringen om att han behöver de frivilligas kompetens nu och även i framtiden och det handlar om både nuvarande och förre ÖB.

Det arbete och den utbildning som vi bedriver inom Försvarets Personaltjänstförbund är rätt och efterfrågad!! Jag tror att det finns hur mycket som helst att göra – men dygnet har inte mer än 24 timmar för oss alla – hur engagerad och intresserad man än är.

Jag vill verkligen här få framföra ett varmt tack till Er alla för de år som jag har haft förmånen att få vara förbundsordförande. Det är ett privilegium att få arbeta med frivilliga, engagerade människor som Ni alla.

Det är med tillförsikt som jag hälsar min efterträdare, Bengt Axelsson välkommen och önskar lycka till!

Sommaren är i antågande och givetvis med våra centrala kurser med möjlighet till förkovran och dessutom semester och ledighet. Njut av sommaren och fånga dagen – tiden går fort när man har roligt!

Klubban är överlämnad ...

Stefan Hallén

F d förbundsordförande

Bengt Axelsson talar värdegrund i både syd och nord.

Gruppredvisning av värdegrundsarbete i norr.

Värdegrundsutbildning i syd och nord

Försvarmaktens satsning på utbildning i värdegrund genomsyrar även de frivilliga försvarsorganisationerna. Det är ett viktigt budskap och alla i hela försvarmakten ska kunna och förstå vad försvarets värdegrund står för.

I personaltjänstförbundets regi går ett flertal kurser i värdegrund. Här är två referat från våra föreningar i söder och norr.

Utbildning med god spridning

Sista helgen i oktober 2008 inbjöds till värdegrundsutbildning i Lund. Kallelse gick ut till de olika frivilliga försvarsorganisationerna. Gensvaret blev långt över förväntan. Förbundet hade planerat för 20 platser men med lite fix lyckades man med konststycket att låta 24 personer få delta.

Brigadgeneralen Bengt Axelsson, vår vice förbundsordförande Birgitta Hagström och förbundssekreterare Johan Malmström höll i utbildningen. Från södra föreningen mötte ordförande, sekreterare och kassör upp för att bistå under utbildningens gång.

Det var många frågor och intres-

set var gott bland deltagarna. Det märks att området är prioriterat i frivilligrörelsen. Lite av en examensstämning rådde när de olika grupperna redovisade sina resultat på söndagen.

Våra långväga gäster bodde på hotell Duxiana i anslutning till samlingsalen och grupprummen.

Det var glädjande att se att spridningen var så god bland de olika frivilliga försvarsorganisationerna. För personaltjänstförbundets del så bådär detta gott inför framtiden!

Peter Mårtensson
Ordförande FPFS

Värdegrund – frivilligt för frivilliga?

Med kurslitteratur och en hög med skrivpapper satte jag mig förväntansfull ned bredvid en medlemskollega från norr. Några kända ansikten från olika frivilliga försvarsorganisationer och några okända vilket kändes trevligt.

Johan Malmström och Birgitta Hagström presenterade veckoslutskursen den 8–9 november 2008 i Umeå och informerade om innehållet.

Värdegrund är ett begrepp som började användas i svenskan under 1990-talet i diskussioner kring framför allt ett kollektivs gemensamma etiska grundvalar; exempel på kollektiv är en nation, institution, förening eller folkrörelse i detta fall Försvarsmakten. Begreppet kan även ha den vidgade innebörden att syfta på de mest grundläggande principerna inom en politisk ideologi eller religion.

Försvarsmaktens värdegrund handlar om hur vi genomför all verksamhet och att den fungerar som ett grundläggande styrmedel och därmed ligger till grund för hur Försvarsmakten utvecklar och styr verksamheten både professionellt och mänskligt.

Alla som arbetar och verkar i Försvarsmakten måste förstå och dela denna värdegrund. Den är bestäm-

mande för förväntningar på vars och ens uppträdande och insats inom Försvarsmakten. Det innebär också att vissa värderingar inte accepteras, t ex en människosyn som medför diskriminering och medvetna kränkningar av medarbetare eller medborgare vare sig i Sverige eller under internationellt arbete.

Försvarsmaktens värdegrund vilar på tre huvudord till vilka har lagts ytterligare tre ledord för att förtydliga huvudordet.

De centrala begreppen i Försvarsmaktens värdegrund:

- Öppenhet – samarbeta, vara ärlig, visa förtroende
- Resultat – skapa, leverera, vara tydlig
- Ansvar – ge, ta, utkräva

Bengt Axelsson från Försvarsmakten inledde kursen med att välkomna alla och passade samtidigt på att rekommendera oss och andra att gå kortare kurser.

Kursdeltagarna fick se en kortfilm: ”En föränderlig värld” om vad som hänt under 60 år, till exempel att För-

svarsmakten har ett nytt utgångsläge idag än tidigare. Förr var det invasionsförsvar – idag insatsförsvar. Idag delar vi ett samarbete vilket vi inte hade tidigare. Vi var mer koncentrerade på hemmaplan än idag där det handlar mer om det globala.

Bengt Axelsson informerar om oroshärdar som finns i dag och som får humanitära effekter att uppkomma minst en gång varannan månad efter andra världskriget.

Stora militärpolitiska förändringar i Europa har skett mellan 1989 och 2004, Nato har ökat och har idag 27 medlemsländer.

Synen på omvärldsförändring som det ser ut idag:

- Ny europeisk situation
- Hotbild – radikalt förändrad
- Gemensamma hot och europeiskt samarbete
- Försvarsanslagen minskas
- Alla skall verka tillsammans oavsett bakgrund, och att vi är olika

Bengt Axelsson fortsätter och berättar om de krav som ställs på Försvarsmakten från regeringen. Som till exempel:

- Trovärdighet och legitimitet
- Krav på högre produktivitet och effektivitet

Birgitta Hagström, Johan Malmström, värdegrundsinstruktörer, och Lars Häggström, ordförande i FPFN.

Björn Lönegren från Kitlab.

Lottor och personalare redovisar gruppens gemensamma slutsatser.

- Krav på förmåga att förändra
- Ett tydligt ledarskap

Kravet på ledaren kan sammanfattas med denna fras:

”Jag söker inte framtidens ledare för det de gjorde igår utan för det de ska göra i morgon.”

Varje år gör Försvarmakten attitydundersökningar i hur värdegrunden ser ut. Resultatet var under all kritik och ledarskapsutbildningarna ändrades efter undersökningarna. Viktigt som togs upp i samband med förändringarna var: – Vilka områden skall förändras?

Beskrivning på strategiska grundmål, kultur och lärande, resurser – leveranser. Försvarmaktens värdegrund i handling handlar detta om: Fastställa, förankra och synliggöra värdegrunden. I samband med helgens kurs fick vi häften där överbefälhavaren general Håkan Syrén delar med sig av sina tankar. ÖB trycker starkt på värdegrunden och mina egna tankar just från häftet ”Både och” från 2007 var hur viktigt det är att acceptera olikheter och att vi måste samarbeta inom frivilligheten.

Bengt Axelsson berättar med stort intresse om utlandstjänst och vad som egentligen är vardagsmat. Hur skapar man trygghet i en soldat som var tvungen att skjuta för att rädda liv? Hur viktigt det är med fysisk bekräftelse på att soldaten gjorde rätt just för det sociala nätet.

Bengt berättar en liten hemlighet om att han inte tycker om att arbeta på lördagar, men med eftertanke talar han om att han är lycklig fast han måste arbeta på en lördag. Bengt jämför med skolbarn som verkligen hatar att gå i skolan på grund av mobbning med mera. Vem hjälper offren?

Vi har inte råd att inte veta!!! Reflektera, våga, ta aktivt ansvar!!!

Försvarets verksamhetsidé är att ständigt vara beredd och möta fram-

Värdegrund
för alla
Mer info på
www.fpf.a.se

tidens krav. Visionen är att ständigt ha utbildade förband, att känna sig uppskattad och respekterad. Olikheterna är en styrka. Och framförallt effektiva och yrkeskickliga förband.

Kursdeltagarna och jag lyssnar vidare på Bengts föredrag där han berättar om sin resa genom tiden, han är väldigt behaglig att lyssna på. Med en avslappnad och naturlig hållning gör att han blir intressant i sitt berättande om olika situationer som alla bör tänka på just i värdegrund.

Björn Lönegren presenterade Kitlab som startades våren 2007 av just Björn och två andra personer, alla med

lång erfarenhet från näringslivet och med ett starkt intresse att förenkla förändringsarbete. Kitlab är stöd för att tänka om eller komma vidare.

Det finns flera olika KIT som kan anpassas till vad som passar bäst. Det finns **gör-det-själv-KIT** som sorterar tankar, skapar överenskommelser och hjälper kunder att komma vidare. Resultatet blir effektivare möten, mer samsyn i gruppen och synliga förändringar.

Vi kursdeltagare fick ta del av Kitlab i grupparbeten med att rösta ja eller nej i olika påståenden och därefter motivera svaren. Att upptäcka att vi faktiskt kan få en helt annan syn just vad som gäller frivilligheten i allmänhet vid olika situationer under spelets gång.

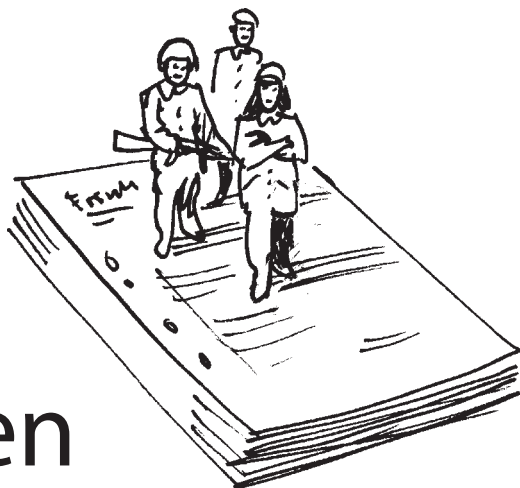
Nästa steg var att vi skulle ha gemensamma slutsatser utifrån gruppens tankar. Vår grupp var ganska tillfreds med de gemensamma slutsatser som kom fram. En tanke som vi skulle ha med oss under spelets gång var om vi känner igen bilden av vad som lever starkast i värdegrunden. Resultaten redovisades med positiva och negativa resultat. Och jag kan garantera att under spelets gång och att resultaten verkligen är att fundera på som människa, att ombestämma sig i sin egen värdering till olika situationer som vi hamnar i.

Vår lilla grupp tyckte att samkörningen med andra frivilliga organisationer var mycket positivt. Vi saknade en liten fördjupning i grupp-kommunikationsprocess som kan vara viktig. Och att spelet var hur trevligt som helst att spela. Gå in på Kitlabs egna hemsida och ta del av deras produkter: www.kitlab.se. En mycket intressant sida.

Jag var jättenöjd med denna kurs och rekommenderar starkt att gå den för din egen utveckling skull.

Marina Kristoffersson
FPFN

Frivillig- utredningen

I början av 2008 tillsatte regeringen en ny frivilligutredning – Utredningen om frivillig försvarsverksamhet – och utsåg före detta generaldirektören Björn Körlof till särskild utredare.

Utredningen överlämnade sitt betänkande Ny inriktning av frivillig beredskapsverksamhet* till försvarsministern i november förra året. Björn Lindquist sammanfattar här personaltjänstförbundets yttrande över utredningen.

* SOU 2008:101

Inledningsvis konstaterar personaltjänstförbundet att detta är den fjärde frivilligutredningen på mindre än tjugo år och att mycket av det som de tidigare utredningarna föreslog fortfarande äger giltighet. Förbundet ifrågasätter därför behovet av den nuvarande utredningen.

I stället kunde en uppföljning av de tidigare utredningarna ha skett, till exempel i en arbetsgrupp med företrädare för berörda myndigheter och frivilligorganisationerna.

Förbundet ställer sig också frågande till att utredningen fått så kort tid till sitt förfogande att den inte kunnat göra de fördjupade studier som den haft behov av. Utredningen har också haft begränsade ekonomiska förutsättningar, vilket kan ge grund för antagandet att utredningen skulle ha kommit fram till andra och mer genomtänkta slutsatser om den fått till-

räckligt med tid och haft tillräckliga resurser.

De frivilliga försvarsorganisationernas betydelse för folkförankringen

Utredningen anser att frågan om de frivilliga försvarsorganisationernas betydelse för folkförankringen kan ses från flera olika perspektiv. I ett historiskt perspektiv är det numera knappast meningsfullt att se på folkförankringen på samma sätt som gjordes under det kalla kriget.

Därför föreslår utredningen att begreppet folkförankring inte ska användas för att beskriva uppgifter för de frivilliga försvarsorganisationerna.

Förbundet instämmer i uppfattningen att begreppet folkförankring inte längre är entydigt och att det används i olika sammanhang med olika innebörd.

Förbundet delar dock inte uppfattningen att begreppet folkförankring inte längre ska användas för att beskriva uppgifter för de frivilligorganisationerna. Det är bättre att fortsätta att använda ett allmänt känt begrepp än att introducera något nytt.

Folkförankring är något som utgår från civilsamhället och dess organisationer, av vilka de frivilliga försvarsorganisationerna utgör en del. I dessa kommer också begreppet att finnas kvar så länge som medlemmarna anser att det finns behov av det.

Den frivilliga försvarsverksamhetens roll i framtiden

Förbundet biträder utredningens uppfattning att den frivilliga försvarsverksamheten bör anpassas till den inriktning som totalförsvaret får i framtiden. Förbundet instämmer också i att det är viktigt att det engagemang som

finns inom frivilligförsvarets organisationer tas till vara och att den nuvarande rollfördelningen mellan Försvarsmakten och de frivilliga försvarsorganisationerna ska bestå även i fortsättningen.

Utredningen konstaterar att de frivilliga försvarsorganisationerna kan delta i förberedelser och utbildning inför internationella insatser. I sitt yttrande pekar förbundet också på att det tillhör de organisationer som har en sådan profil i sin rekrytering och utbildning att de även i fortsättningen kan tjäna sin en god grund för rekrytering även till utlandsmissionerna även om det antalsmässigt kommer att röra sig om relativt få personer.

Förbundet kan ställa upp med personaltjänstpersonal bland annat med inriktning mot krisstöd och själavård och bidra med kompetens vid hemkomstsamtalen. Förbundet genomför också årligen stegvisa vecko- eller veckoslutsutbildningar i debriefing och krishantering och kurser i personaltjänst och själavård.

Förbundet är positivt till att medverka inom det civila samhällets krisberedskap och krishantering och har redan medverkat med personal vid vissa stora händelser, t.ex. vid Göteborgsbranden 1998, stormen Gudrun och Tsunamikatastrofen.

Styrning med uppdrag

Förbundet instämmer i utredningens uppfattning att det måste finnas en styrning och dialog mellan staten och dess myndigheter och de frivilliga försvarsorganisationerna. Det gör det också sedan en lång följd av år. Styrningen bör, som nu, bland annat ske genom konstruktiva dialoger under planeringens gång. Det är genom dialoger som organisationerna kan komma med förslag till nya verksamheter, utvärdera pågående verksamheter och påverka uppdragens omfattning och innehåll.

Förbundet understryker vikten av att uppdragen ska avse behov under en relativt lång tid. Därmed får organisationerna möjlighet att planera sin

verksamhet under längre perioder och får en ökad stabilitet i sin verksamhet.

I sitt yttrande framhåller förbundet att uppdragsstyrningen inte får vara alltför detaljerad och omfattande. Frivilligrörelsen består av människor som på sin fritid bidrar till att skaffa sig eller sprida kunskap om landets totalförsvar och krisberedskap. Uppdragsstyrningen får inte innebära en ökad administration och ett merarbete av en sådan omfattning att det är tveksamt om det kan genomföras på ideell grund.

Organisationsbidrag

I nuläget får frivilligorganisationerna dels ett organisationsbidrag, som är ett grundläggande bidrag till organisationernas administration och dels medel för att genomföra utbildningsinsatser m.m, som de åtagit sig i en dialog med Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap². Utredningen föreslår nu att organisationsbidraget ska ingå som en del av de medel organisationerna får för utbildningsinsatser m.m.

Enligt kommittédirektiven ska utredningen pröva möjligheterna till att de frivilliga organisationerna hanteras och stöds på samma sätt och enligt samma regler som andra ideella organisationer och ta del av de förslag och principer för den statliga bidragsgivningen som redovisats av Folkrelseutredningen i betänkandet Rölser i tiden³.

Folkrelseutredningen anför i sitt betänkande att det bör finnas utrymme både för organisationsbidrag och för verksamhetsbidrag. Utredningen framhåller att organisationsbidraget bidrar till den grund av långsiktigt inriktad kärnverksamhet som varje självständig organisation vilar på. Det är en förutsättning för att andra typer av bidrag – verksamhetsbidrag och uppdragsersättningar – ska fungera väl i organisationen.

Frivilligutredningens förslag stämmer således inte överens med Folkrelseutredningens förslag.

Förbundet biträder Folkrelseutredningens förslag om att det ska finnas ett organisationsbidrag och villkoren för ett sådant. Förbundet anser också att de ideella organisationerna ska kunna bedriva sin verksamhet på samma villkor oavsett inom vilket område de är verksamma.

Kriterier för att omfattas av regelverket om frivillig försvarsorganisation

Förbundet biträder inte utredningens förslag att den uppräknade av de frivilliga försvarsorganisationerna som nu finns i frivilligförordningen slopas och att vilken organisation som helst som ska kunna få uppdrag inom totalförsvars- och krisberedskapsområdena. Om förslaget genomförs kommer det att innebära en radikal förändring för flera frivilliga försvarsorganisationer och i vissa fall troligen en total nedmontering av verksamheten. Dessutom är det rimligt att organisationer som ytterst utbildar för väpnad strid har ett författningsstöd för detta.

Utredningen förslår också att endast organisationer som har icke-diskriminerande rekryteringsgrunder, det vill säga rekryterar både kvinnor och män, ska komma i fråga för uppdrag från de myndigheter som har ansvar för totalförsvarsverksamhet och krisberedskap. Förbundet kan instämma i detta, men anser att kravet på jämställdhet inte får utesluta traditionellt kvinnliga – eller manliga organisationers möjligheter till bidrag inom de områden där de är verksamma.

Det kan noteras att Försvarsmakten i sitt yttrande Frivilligutredningen framhåller att ”förhållandet att enbart kvinnor äger medlemskap i en demokratisk organisation inte ska diskvalificera organisationen från fortsatt samarbete med myndigheten”.

Frivilligförsvarets struktur

Utredningen föreslår att staten bör ta ett initiativ för att gemensamt med frivilligorganisationerna finna samlande lösningar för att få en snabb övergång till en effektiv och slagkraftig form av

Kursledare Annika Larsson och Olle Andersson.

Ett av uppdragen som Personaltjänstförbundet har fått av Försvarsmakten är att utbilda i krishantering. Utbildningen genomförs i fyra steg, Krisstöd, Debriefing, Gruppdebriefing samt KU gruppdebriefing. Steg 1, 3 och 4 går på sommaren som veckokurs. Steg 2 Debriefing genomförs som en helgkurs oftast på hösten som här hösten 2008 i Stockholm.

Utbildning i krishantering

Debriefing och avlastningssamtal används allt mer vid krishantering inom personalgrupper som upplevt psykiskt påfrestande situationer. Debriefing kommer från engelskan och betyder eftersnack eller eftergenomgång. ”De” är ett motsatsord och ”briefing” betyder genomgång.

Debriefing är en form av bearbetning med syfte att minska stressreaktionerna efter ett trauma samt påskynda återhämtningsprocessen.

Syftet med avlastningssamtal innebär ett tidigt omhändertagande av personer som råkat ut för en smärtsam

upplevelse. Samtalet ger möjlighet till avlastning genom att samtalsdeltagarna delger sin bild och sin upplevelse av vad som inträffat. Genom samtalet förebyggs och mildras negativa reaktioner.

Under ett avlastningssamtal görs även en bedömning om det föreligger behov av ytterligare insatser, exempelvis debriefing. Avlastningssamtal lägger sin tyngdpunkt vid genomgång av fakta och en spontan känsloutlevelse.

I november 2008 samlades 12 kursdeltagare i Stockholm och genomför-

de kursen Debriefing med samtalsövningar. Instruktorer var Annica Larsson och Olle Andersson. Annica inleder kursen och med att fråga vilka förväntningar kursdeltagarna har och de flesta känner att det är det praktiska som är viktigast med just övningarna. Bara för att hålla sig à jour och inte tappa tråden från steg 1-kursen.

Diskussioner och frågor om reaktioner vid samtal som att märka signaler på personen, vad skrämmer personen? Har personen fått det stöd hon behöver? Gråt är bra men ohejdat och kraftfull gråt kan vara skrämmande.

Fortsättning från förra sidan

organisationer för totalförsvar och krisberedskap.

En lösning som föreslås på flera ställen i utredningen är att en särskilt utsedd kontaktperson eller delegation får i uppdrag att genomföra dialoger med de frivilliga försvarsorganisationerna i syfte att finna samlande lösningar som är organisatoriskt och ad-

ministrativt anpassade till den inriktning som kan förutses i framtiden.

Förbundet anser att det på många håll i samhället finns en övertro på att staten ska gripa in och lösa frågor med en särskilt utsedd samordningsman, kontaktperson eller medlare. Det är bättre att de frivilliga försvarsorganisationerna får lösa denna anpassning på egen hand. Utredningen konstaterar ju också att det är ”tydligt att an-

svaret för organisationernas utveckling i första hand är deras eget och att staten endast kan bidra med tydlighet i sin roll som uppdragsgivare”.

Björn Lindquist
FPFÖ

NOTER

¹ Tidigare Krisberedskapsmyndigheten

² SOU 2007:66

Och att det är stor skillnad på man och kvinna. Män har svårt att gråta, vilket också kan vara situationsbundet om var man befinner sig då. Vilket också kan innebära prestigeförlust.

Vad som kan framkalla gråt både hos män och kvinnor:

- Att tappa kontrollen
- Känslsam
- Film, serier
- Positivt att gråta av glädje
- Musik
- Hemmavideofilmer på barn/barnbarn

Ofta är det stressorer som är den utlösande situationen, där stressorer kategoriseras i form av hot, förlust, ansvar och kränkning.

Utbrändhet är ett symptom av stressor där vi har för stora krav på oss själva. Och att vi lagrar stickningar i axlarna.

Kränkning är en av symptomen av stress och det kan gälla vid olika situationer och den stressoren är den känslan som finns kvar längst.

Viktigt att påpeka är att kursens kriterier betyder två avlastningssam-

tal och skulle det behövas fler måste det slussas vidare till högre instanser.

Kursdeltagarna fick se en kortfilm som heter "Inget för en karl" där vi skulle tänka på:

- Iakttagelser
- Vad gör att man däckar?
- Känslor
- Bemötande
- Kommunikation
- Hur pratar vi med varandra män/kvinnor
- Beteende

Diskussioner efter filmvisningen om hur lätt det är att ha fördomar och hur viktigt det är med bemötande och att våga och inte ta för givet. Sammanfattningen av filmen var att det är positivt med förändring.

Första intrycket inför samtalet är: Det jag vet, ser och hör. Kroppsspråket säger oerhört mycket. Olle Andersson tog upp hästsyndromet med att nicka med huvudet hela tiden eller att skaka på huvudet till något man säger att man skall göra, fast det egentligen betyder att man inte vill.

Viktigt att påtala är att tala om att

vid avlastningssamtal berätta om tystnadslöfte.

Annica Larsson ställde en fråga om hur många roller en människa spelar på en enda dag...

I alla situationer som en människa hamnar i spelar man en roll, vilket kan bli flera hundra roller per dag.

Sedan praktiserades samtalsövningar med tre personer i varje grupp. Man varvade sin roll som samtalsledare, "offer" och iakttagare.

Gemensam utvärdering var att om möjligt framöver kunna se debriefingsamtal på film/verklighet. Även djupdykning i faserna för att gå igenom praktiskt/teoretiskt. Enhälligt var att tiden var för kort för avlastningssamtal och instruktörerna Olle och Annica var mycket glada över att vi visade stort intresse.

Innan vi skildes åt hade vi avslappningsövningar vilket var uppiggande och behövande efter en helg med tung innebörd.

Marina Kristoffersson
FPFN

Gruppen samlad efter väl genomförd kurs.

*På väg mot
Betlehem?*

God jul!

**Är det relevant nu i sommartid? – Javisst är det!
Vår medlem Mona Lindberg tjänstgjorde i Afghanistan
i vinterbataljonen och hälsar här hem till Sverige.**

Här kommer en julkhälsning med en liten rapport om hur jag har det!

Jag har snart tillbringat en månad här i Afghanistan som pastor i utlandsstyrkan FS16. Camp Northern Light ligger uppe i norr, strax utanför Mazar-e Sharif och bebos av svenskar och finländare, som här har sitt PRT, Provisional Reconstruction Team. Dessutom finns här lokalanställda tolkar med mera och riktiga bibliska ”daglönare”. Andra ISAF-styrkor från grannskapet hälsar på ibland.

Vi bor i bostadscontainers och jag delar container med personalvårdsbefälet Tove, en glad tjej med ett förflutet som slalomproffs. Vi har inrett vår lilla container så gott det går med min medhavda konstgjorda murgröna, en golvlampa och två fåtöljer som vi hittat. En liten afghansk dörmatta har inhandlats att kliva ner på om mornarna. Annars tar den myckna utrustningen det mesta av utrymmet.

Adventstiden markeras med en liten guldpapersstjärna i fönstret och mina grankvistar från Brunna i en avklippt vattenflaska. Dessutom har jag fått en adventsstake av en tändsticksasks storlek i present. Asken är försedd med en bild av Maria och innehöll fyra tårtljus och fyra tändstickor.

Vi vaknar strax innan klockan sex på morgonen och passar på att motionera genom att gå, med eller utan stav, eller jogga runt campen, 1 100 meter. Man urskiljer allt mer och mer av folk och fordon och man hör imamerna recitera ur koranen från moskéer runtom. Luften är renast på morgonen innan man börjar elda runtom. Vid klart väder ser man vid sju-tiden hur går solen upp bakom bergen.

Jag trivs med arbetsgemenskapen på Personalsektionen i staben. Vi är

sju personer som delar kontor: Personalchefen Jan (en halvdansk Skövdeofficer som är oerhört bra på personalvård och -frågor), hans stf Jörgen (personalvetare från Halmstad som gjort FN-tjänst i Somalia och på Balkan och som nu även har ansvar för avtal med lokalanställda med allt intressant det kan medföra), assistenten Carola (redig tjej som gjort lumpen som amfibiesoldat och håller räkning på alla i styrkan), Magnus (gamal tävlingsryttare och vårt resebefäl, som likt en Franciskus ömmar för duvorna som bygger bo utanför kontoret), Tove, jag och finske prästen Sami från Tammerfors – en god kollega.

Vi försöker ha en öppen dörr här inne så att folk som har något på hjärtat kan komma in och slå sig ner i besökssoffan en stund. Den möjligheten utnyttjar många.

Det blir konstiga arbetstider och

långa dagar. Vi vaknar då det fortfarande är natt i Sverige och Sverige jobbar på för fullt då det är kväll här.

Vad gör man då man inte jobbar?

Det finns ett gym där det tränas flitigt. Antagligen tränar många mer än vad som är riktigt hälsosamt. Det finns en mäss där man umgås om kvällarna. Finnarna har sitt eget "Finnhouse" där det badas bastu och grillas korv i grillstugan. Vi visar filmer i "bion" tre kvällar i veckan och det finns många bra filmer på lager.

Maten är mycket god och lagas av svenska och lokalanställda kokkar.

Många i styrkan har tjänster som gör att man inte rör sig särskilt mycket utanför campen. Andra däremot rör sig i små mobila team långt ute i provinserna från våra tre övriga PO, Provincial Office, och kommer i kontakt med befolkningen ute i byarna. Nu har vintern kommit och det är ont om mat och bränsle och kläder till barnen i byar uppe i bergen, dit hjälporganisationerna inte hittat. Teamen delar ut en del kläder vi fått från Sverige.

På campen arbetar också Development Advisers, från SIDA och dess finska och amerikanska motsvarighet som har olika projekt på gång.

Jag har varit en del ute och fått se en glimt av landet. Ibland följer jag

med soldaterna ut, eller besöker vår personal ute på Provincial Offices flera timmars resväg härifrån.

Här i norr bor olika folkslag, som turkmenier, uzbekier, hazarer och tadjiker. Man ser de kvadratiska, av lermurar inhägnade gårdarna och anar en bostadsdel med rundat tak. Åsnor, kameler och cyklar blandas med överlastade lastbilar och personbilar med ett antal passagerare även i bagageluckan.

"Många går in i kyrkan och sitter en stund för sig själva, tänder ett ljus eller spelar på de instrument som finns där."

Våra fordonsförare har en tuff uppgift att navigera i trafikmyllret på hala eller kolmörka vägar, där fordonen inte sällan helt saknar belysning.

Här på campen ligger kyrkan mitt i byn. Om kvällarna tänder jag lamporna så att de målade fönstren syns. Många går in i kyrkan och sitter en stund för sig själva, tänder ett ljus eller spelar på de instrument som finns där.

Utanför matsalen står en jättelik adventsstake av stuprör, där det rätta antalet marschaller kan tändas. Vi har

firat adventstidens gudstjänster och Lucia. Det finns lyckligtvis en officer som är väldigt duktig på piano och som gärna spelar i gudstjänsterna. Efter idogt övande blev sången riktigt fin i luciatåget.

Som pastor arbetar jag mest med "ministry by walking around". Vi har andakt/gudstjänst på söndagskvällar. För mig är det också roligt att kunna delta i den finska gudstjänsten.

En bit härifrån finns på andra camper amerikansk, norsk och tysk präst.

Pastorn är också spindeln i nätet vad det gäller humanitär verksamhet. Varje fredag serveras våfflor i matsalen till ett mycket facilt pris. Man kan få våffla med hjortronsylt (!) och grädde för en dollar, bara att jämföra med priserna i den svenska fjällvärlden ...

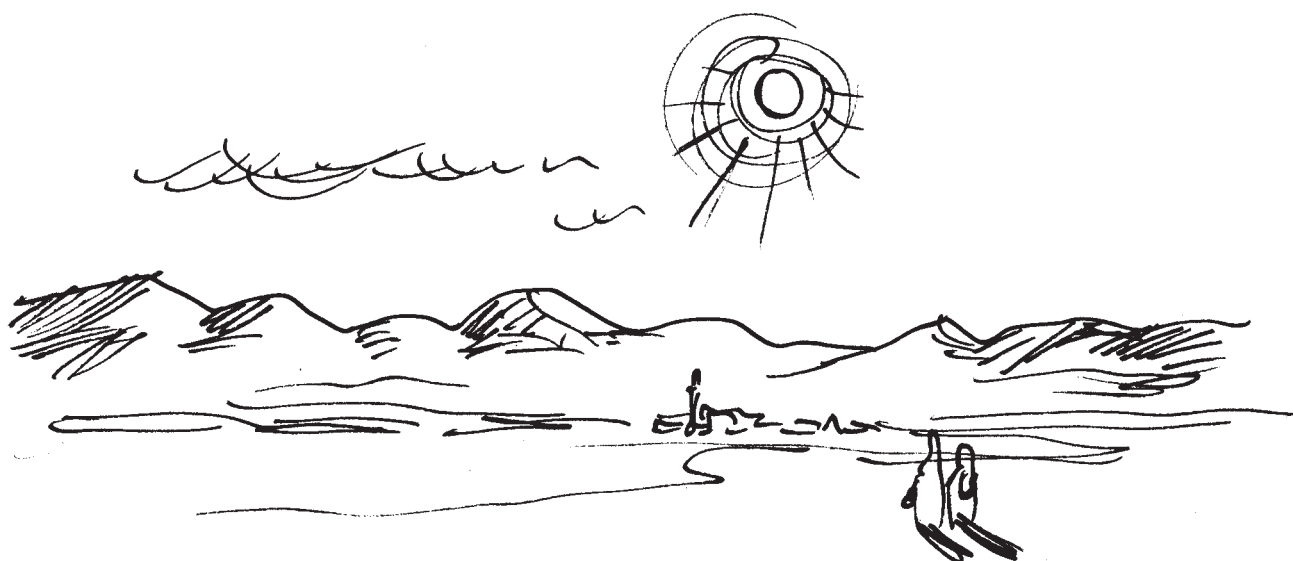
Intäkterna går till humanitär verksamhet, som kan vara hjälp med hygienartiklar, skolmateriel med mera.

Mazar-e Sharif, julen 2008

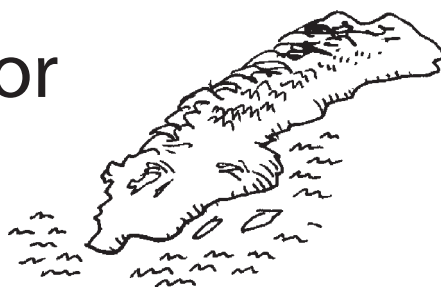
Mona Lindberg

FPFÖ

PS. Om du vill läsa mer om FS16 så finns ofta artiklar och nyheter på www.mil.se

Föreningsstämmor runt om i Sverige

Västra: Årsmöte med hamnutsikt

En strålande vårdag, med utsikt över Göteborgs hamninlopp, hölls FPFV:s årsstämma lördagen den 28 mars i gamla KA 4:s officersmäss.

Efter att gemensamt ha ätit lunch genomfördes årsmötet.

Nyvalda till årets styrelse är ledamöterna Eleonor Evenbratt och Åke Janneryd.

Styrelsen 2009 består för övrigt av Kristina Karlsson, Anders Radix, Eva Dalerstedt (sekr.), Magnus Berglund (kassör), Thomas Perdsjö (vice ordf.), Jon-Håkan Jannerling (ordf.).

Till revisor valdes Jan-Inge Friberg och suppleant Lennart Sandvik. Till valberedning utsågs Margareta Tovetjärn, Erland Femtinger och Johnny Stenberg (nyval). Sven Tholander avtackades för sina år i FPFV:s styrelse.

Under övriga frågor väcktes frågan om Frivilligutredningen och propositionen om frivilligt försvarsarbete. Den diskussionen fortsatte sedan efter årsmötets avslutande. Då berättade Stefan Thörngren från Högkvarterets Frivilligavdelning om Försvarsmaktens framtid i allmänhet och frivilligverksamheten i synnerhet.

Stefan har tidigare arbetat med att utreda Försvarsmaktens frivilligorganisationer och han är också FPFV:s kontaktman i Försvarsmakten.

Magnus Berglund
Kassör FPFV

Södra: Kina på programmet

Försvarets Personaltjänstförening i Södra Sverige hade den 28 februari 2009 föreningsstämma som denna gång var förlagd till restaurang Glorias i Lund.

Ett tjugotal personer infann sig och förhandlingar varvades med kaffe, mat och föredrag.

Peter Mårtensson valdes även detta år som ordförande för föreningen.

Till sin hjälp har han Örjan Thorné (vice ordförande), Christina Annerstedt (kassör), Ola Ekström (sekrete-

rare) samt ledamöterna Leif Carselid, Lill Kempe och Lars Flodin med Johan Gaunitz och Björn Sandberg som suppleanter.

Sammankomsten avslutades med ett trevligt föredrag om Kinas språk, folk, geografi och kultur. Föredraget hölls av kyrkoherde Jan-Olof Järvung,

som tillika är föreningens valberedare.

Föreningen ser bakom sig ett stabilt år och tar sig framtiden an med nya uppslag och idéer.

Lars Flodin
FPFS

Ovan: Delar av den nyvalda styrelsen: Ingela Rugeland, Stefan Thorén, Cristina Cronvall, Fredrik Emanuelson, Eva Petersson och Birgitta Hagström.

Till vänster: Fredrik Emanuelson avtackar Annika Smidt.

Foto: Birgitta Hagström och Johan Sunnman

Östra: Stämman med medelhavskänsla

Försvarets Personaltjänstförening i Östra Sverige hade sin stämman lördagen den 7 mars 2009 i Stockholm.

Vid stämman valdes Fredrik Emanuelson till ordförande och Birgitta Hagström till vice ordförande. Christina Cronvall är kvar som sekreterare och Eleonore Tham som kassör.

Tre nya ledamöter valdes in i styrelsen, nämligen Eva Petersson, Ingela Rugeland och Stefan Thorén.

Annika Nordén är kvar som ledamot ytterligare ett år. Lennart Francke omvaldes som föreningens revisor.

Annika Smidt avtackades för många års styrelsearbete, medan avtackningen av Mona Lindberg, som varit ordförande, och Michael Welander får vänta tills de kommer tillbaka

från Afganistan och Kosovo.

Därefter serverades en välsmakande medelhavsbuffé till de tio medlemmar som deltagit i stämman.

Björn Lindquist
FPFÖ

*Styrelsen
samlad
för foto-
grafering.*

Försvarets Personaltjänstförening i Norra Sverige ordnade föreningsstämma med försvarsupplysning i Piteå två dagar i februari.

Norra: Kramar till höger och vänster

Mötet inleddes med gemensam lunch där det utdelades kramar i massor av glädje att åter få träffas. Med 29 deltagare blir det en hel del härliga omfamningar.

Lars Gyllenhaal, den mycket kunnige Rysslandskännaren, började vår träff med att berätta om Ryssland av idag med en hel del obehagliga avslöjanden/sanningar. För mig ringer ett antal varningsklockor och det är bara att hoppas att våra politiker uppfattar tecknen.

(Se artikel i Förvarsutbildaren nr 1/2009, www.forsvarsutbildarna.se)

Efter en fikapaus genomfördes årets stämma där den avgående styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Till föreningsordförande omvaldes Lars Häggström, Arvidsjaur.

Profilprylar och "Give-aways" för förbundet visades upp/delades ut, liksom en ny informationsfolder, saker till försäljning och som gåvor med mera.

En gemensam middag avåts och därefter vidtog gemytlig och trivsamt samvaro vänner emellan.

Söndagen inleddes med ett föredrag om Soldathemsfunktionen i vårt land.

Det var Staffan Larsson från Konung Oscar II Soldathem i Boden som berättade. Han redogjorde framför allt om "Familjprogrammet" som handlar om att ta hand om anhöriga till soldater i Utlandsstyrkan. (Läs mer om detta på www.soldathem.org.)

Staffan berättade också om Gideoniternas bibelutdelande världen över. (intresserade kan läsa mer på Internet: www.gideoniterna.se).

Vår ordförande Lars såg genast en framtida samarbetspartner vad gäller krishantering etc.

Vi får se vad det kan ge framgent.

Tord Drugge, från Länsstyrelsen i BD-län, tog därefter vid och berättade mycket initierat och intressant om alla sina missioner i internationell tjänst som valobservatör/-utbildare med mera i ett otal antal länder (totalt 43 resor ut i världen).

Vår helg avslutades med en gemensam lunch där det kramades till höger och vänster såsom det brukar vara oss personaltjänstare emellan.

Text: **Christer Eklund**
Boden

Foto: **Jörgen Johansson**
Luleå

*Lars Gyllenhaal
berättade om
Ryssland av
idag.*

Per Mars har avlidit

Söndagen den 26 april nåddes vi av budet att en av våra trogna vänner, hedersledamoten i Försvarets Personaltjänstförening i Västra Sverige, Per Mars avlidit i en ålder av 89 år.

Per kom i kontakt med personaltjänsten tidigt via sitt värv som Soldathemsföreståndare i Kristianstad och blev också tidigt medlem i Försvarets Personaltjänstförbund. Arbetet förde honom via Borås till Halmstad, där han slutade sitt yrkesverksamma liv som 1. konsulent vid dåvarande I 16/Fo 31. Det var under denna tid som Per såg till att rekrytera mig som medlem i FPFV och troget stod som fadder för att jag skulle komma in i verksamheten.

Han berättade gärna och med glädje om alla de utbildningar som han fått möjlighet att genomgå inom förbundet. Per missade inte gärna att åka ner till Gö-

teborg för att delta i Västra föreningens aktiviteter. "Åka ner" som han alltid uttryckte det fast att det var att åka upp från Halmstad sett. Genom åren hade det blivit många resor från tiden i Borås och "ner" till Göteborg och det satt fortfarande kvar.

Per hade ett stort intresse och engagemang kring vår verksamhet och det var många tillfällen till intressanta diskussioner även under denna vår.

En trogen vän har gått ur tiden – men vänner glömmar man inte!

Stefan Hallén

Är mångfald ett självändamål?

Eller finns det några verksamhetsmässiga fördelar?

Vad krävs av en organisation, dess chefer och av individerna i organisationen för att lösa uppgifter i en heterogen verksamhet?

Kom till Göteborg den 3–4 oktober 2009 och lär dig!

Välkommen till Portalen för frivilligutbildning i Sverige!

Portalen är den officiella hemsidan för all frivilligutbildning som bedrivs på uppdrag av Försvarmakten. Portalen finns till för dig och för att du på ett enkelt sätt skall kunna ta del av det breda kursutbud som finns i de olika frivilligorganisationerna.

Portalen finns på www.frivilligutbildning.se

Nye ordföranden Bengt Axelsson med styrelsen.

Förbundsstämma i historisk miljö

Ett soligt men lite råkallt Stockholm mötte deltagarna till årets förbundsstämma lördagen den 18 april. Försvårshögskolan (FHS) i alldeles nya lokaler, om än historiskt gamla, tog emot oss.

En härlig lunch gav energi och kraft till stämooombuden att under ordförande Stefan Hallén genomföra stämman.

Stefan Hallén som nu är chef för Högkvarterets frivilligavdelning avgick som ordförande och stämman valde enhälligt Bengt Axelsson som ny ordförande.

Det blev diskussioner kring val av ledamöter i förbundsstyrelsen men även här enades stämman.

Nya styrelsen ser ut som följer:

Bengt Axelsson, ordförande
Birgitta Hagström, vice ordf.

Johan Malmström, sekreterare

Sven Tholander, kassör

Lars Häggström, ledamot

Patrik Bandling, ledamot

Peter Mårtensson, ledamot

Jon-Håkan Jannerling, ledamot

En helt ny valberedning valdes, nämligen Eva Dalerstedt, Lina Eriksson och Örjan Thorné. Det blev om-

val av revisorerna Lennart Sandvik och Jan-Inge Friberg och revisors-suppleanterna Agneta Clavering och Britt-Inger Svensson.

Innan stämman avslutades föreslogs att Stefan Hallén skulle utses till hedersledamot i Försvarets Personaltjänstförbund, vilket klubbades enhälligt. Birgitta Hagström höll ett tal till Stefan Hallén och sa att han haft ett ödmjukt, handfast sätt att hålla ordning på styrelsen. Han har varit på

förkant i verksamheten och blivit känd bland övriga frivilliga försvarsorganisationer för att synas i mörkret, ha talets gåva och alltid ha FPF på sina läppar.

Stefan sade som tack att FPF betytt mycket för honom och att FPF är helt rätt i tiden. Han har haft mycket roligt under sina aktiva år i både västra föreningen och förbundet.

Bengt Axelsson tackade för förtroendet och sade att han vill utveckla styrelsen och han ser fram emot det nya uppdraget, ett uppdrag som är ett teamwork.

Bengt avslutade stämman med ett

tack till östra föreningen som stod som värd för stämman.

Stefan Törngren som är FPF:s kontaktman på Högkvarteret berättade om tankar, funderingar och nyheter som finns på Frivilligavdelningen. Försvarets Personaltjänstförbund har ett gott rykte och värnar om kvalitet på de utbildningar som man fått huvudmannaskapet för.

Stefan Törngren berättade att han nu reser runt till de frivilliga försvarsorganisationerna för att tala om vad Försvarsmakten vill ha för personal och vilka krav som ställs. Just nu ligger man lågt då man håller på att bygga upp de nya förbanden efter de nya

riktlinjerna. Det finns många som behöver personal och det viktigt att vi kan rekrytera. Hemvärnet behöver till exempel bataljonspastorer. Det nya HR Centrum (Human Resource Center) behöver också personal.

Hur ska vi göra för att göra oss sedda? Hur ska vi göra för att få förbanden att förstå att vi är frivilliga? Uppgiften för Personaltjänstförbundet blir främst att fundera över om vi ska ha huvudmannaskapet för hela personaltjänsten.

Vi måste kvalitetssäkra utbildningen och de som gått vår utbildning måste hålla måttet när de sedan pla-

Fredrik Emanuelsson, ordförande i Östra föreningen, hälsar alla varmt välkomna.

Stefan Törngren, FPF:s kontaktman på Högkvarterets Frivilligavdelning.

Välkommen till Portalen
för frivilligutbildning i Sverige
www.frivilligutbildning.se

I samband med stämman utsågs Stefan Hallén till hedersledamot i Försvarets Personaltjänstförbund.

Birgitta Hagström, vice ordförande, avtackar avgående ordföranden Stefan Hallén med de nya profilprodukterna så att han syns i mörkret, har talets gåva och FPF på sina läppar. Ett vackert glasfat blev gåvan från förbundet och dess medlemmar.

ceras i olika befattningar. Vi måste också se till att vi har fler som kan utbilda, det vill säga fylla på i instruktörsleden. Vi kan ge förslag på befattningar som är lämpliga för den personal som vi utbildar.

Den stora utmaningen att göra reklamerna för oss tydlig och lockande för förbandscheferna. Vi har bra genomslagskraft på generalsnivå men det blir sämre ju längre ner i organisationen man kommer. Ett sätt att nå ut kan vara den nya utbildningsportalen www.frivilligutbildning.se där alla kan se vilka utbildningar som finns för de frivilliga försvarsorganisationerna.

Lördagskvällen bjöd på middag på

M/S Segelkronan som är Sjöofficerssällskapets mäss på Skeppsholmen i Stockholm. Sjöofficerssällskapet har tidigare bedrivit klubbverksamhet i Långa Raden på Skeppsholmen, där personaltjänstförbundet för övrigt firade sitt 30-årsjubileum. Man har nu lämnat dessa lokaler för gott och gått till sjöss tills man hittar nya lokaler. I middagen deltog rikslottachefen Annette Rihagen som förbundets gäst.

Söndagen inleddes med korum lett av Östra föreningens ordförande Fredrik Emanuelsson, kyrkoherde i katolska kyrkan. En fin stund med tankar kring att vara människa.

HR Centrum vad är det? Stabschefen Björn Majberg lotsade oss genom denna helt nya organisation som ännu är i sin linda efter starten i 1 januari 2009.

Efter negativ kritik från Riksrevisionen togs 2003 ett beslut att utveckla både ekonomi och personal i ett nytt enhetligt system som gick att samordna. Organisationen ska spegla verksamheten. Systemet ska visa både ”gubbe och pryl” samt prislapp oavsett vart man flyttar den i landet. Förbandschefen kan således inte ändra organisationen på förbundet utan vidare. Allting ska vara samordnat och se lika ut. Detta är inte ett nytt ar-

Efter stabschefen Björn Majbergs intressanta genomgång av HR-centrum följde en lika intressant visning av Försvvarshögskolan med Bengt Axelson som guide.

Nyvalde ordföranden Bengt Axelson tackar för förtroendet och avslutar 2009 års stämma.

betssätt, utan ett nytt sätt att tänka. I nästa nummer av Informationsbladet kommer en mer utförlig presentation av HR Centrum.

Efter en god lunch berättade vår nye ordförande Bengt Axelson, som är vice rektor på Försvvarshögskolan, om denna. Högskolan är en av Sveriges 36 högskolor/universitet och utbildar cirka 2000 kursdeltagare varje år. Här finns både heltids- och deltidstuderande, civila och militära studerande.

Högskolans ämnen är statsvetenskap, ledarskap, militärhistoria och militärteknik samt officersprogrammet

på 180 poäng. Rektor är professor och civil, vice rektor är utbildningschef och militär. FHS är en myndighet under regeringen och utbildningsdepartementet har myndighetsansvaret.

På FHS hemsida www.fhs.se kan Du bland annat läsa mer om de olika utbildningar som finns på Försvvarshögskolan.

Så var det dags för stämmans sista punkt: en rundvandring i Försvvarshögskolans lokaler. Här vandrade vi runt bland gammal historia och nya moderna lokaler allt i en charmig blandning.

När Du besöker Stockholm kan jag varmt rekommendera ett besök på

Anna Lindh-biblioteket, som finns i FHS lokaler, dit alla har tillträde. Anna Lindh-biblioteket är Sveriges nyaste högskolebibliotek och Nordens ledande vetenskapliga bibliotek för försvar, utrikes- och säkerhetspolitik.

www.annalindhbiblioteket.se

Text:

Redaktionen

Foto:

**Lina Eriksson
och Patrik Bandling**

Ny hemsida – samma adress

Förbundets hemsida har bytt utseende men behåller den befintliga adressen: www.fpf.a.se. Anledningen till bytet är att få en mer användarvänlig och lättarbetad sida med möjlighet till fler funktioner. Hemsidan återknyter också till det arbete som bedrivs kring en gemensam profil för förbundet.

Varje förening har även fortsättningsvis en egen undersida. Skillnaden är att den, på den nya hemsidan, sköts av en i föreningen utsedd hemsidesansvarig. Personen i fråga har nu möjlighet att logga in och uppdatera sidan själv. En webbmaster utsedd av förbundet kommer att uppdatera de förbundsrelaterade sidorna.

Funktioner som finns är bland annat en gemensam kalender med föreningarnas aktiviteter, bildgalleri och medlems- och kursansökan.

Glöm inte att ta del av FPF:s hemsida på nätet!
Där får du värdefull information om vad som är på gång.

<http://www.fpf.a.se>

E-post: fpfs.epost@telia.com | fpfv.epost@telia.com | fpfo.epost@telia.com | fpfn.epost@telia.com